

TEKERLEĞİN İCADI

Tekerleği tanımlayacak olursak, dairesel bir forma sahip olan, çoğunlukla yük taşımaya yarayan araçların hareket etmesini sağlayan mekanizmanın adıdır. Günümüzde hayatımızı kolaylaştıran, uzun mesafelere gitme, yük taşıma gibi daha birçok katkısı olan tekerleğin icadı uzun yıllar öncesine dayanır. Tekerlek fikri ilk olarak, yan yana yatırılmış ağaç gövdeleri üzerine konulan nesnelerin itilerek hareket ettirilmesinden ortaya çıkmıştır. Tekerleğin ilk gelişim yıllarında sadece yük taşımada kullanıldığı belirtilmektedir.

Yaklaşık 5000 yıl kadar önceye dayanan tekerleğin ilk izlerine Mezopotamya'da rastlanmıştır. Bazı arkeologlar yaptıkları araştırmalarda tekerleğin ilk örneklerine Sümer kalıntılarında ulaşmışlardır. Tekerlek zamanla çok büyük değişimler göstermiş ve günümüzdeki halini almıştır. Tekerleğin gelişiminin nedenleri arasında savaşlar ve uzun mesafeli taşımacılık yapma fikri yatmaktadır. Doğu medeniyetleri, batı medeniyetlerinden daha önce tekerleği bulmuş ve geliştirmişlerdir. Bunun nedeni batı medeniyetlerinde genellikle küçükbaş hayvancılık yapılmasıdır. Bu nedenle batı medeniyetleri, doğu medeniyetlerinden geride kalmıştır.

Eski zamanlarda ağaç kütüklerinin yuvarlanması sonucu keşfedilen tekerlek günümüzde gelişip şu anki modern formunu almıştır. Kullanım amacı olarak yük taşımak için geliştirilen tekerlek günümüzde çok farklı eşyaları taşımakta ve topluma yön vermektedir. Tekerleğin kullanıldığı araç ve gereçler sayesinde uluslararası birçok ürün karşılıklı taşınmakta, insanlar arası çeşitli yer değişimleri olmaktadır. Unutulmamalıdır ki toplumların gelişimi eski zamanlarda keşfedilen aletlerin geliştirilmesine bağlıdır.

➡ Aşağıdaki soruları cevaplayalım. Doğru seçeneği işaretleyelim.

1. Metne göre tekerlek nasıl tanımlanmıştır?

Dairesel bir forma sahip olan, çoğunlukla yük taşımaya yarayan araçların hareket etmesini sağlayan mekanizmadır.

2. Tekerlek fikri ilk olarak nasıl ortaya çıkmıştır?

Yan yana yatırılmış ağaç gövdeleri üzerine konulan nesnelerin itilerek hareket ettirilmesinden ortaya çıkmıştır.

3. Tekerleğin ilk izlerine nerede rastlanmıştır?

Tekerleğin ilk izlerine Mezopotamya'da rastlanmıştır.

4. Tekerleğin ilk kalıntılarında hangi uygarlığın izleri vardır?

İlk örneklerine Sümer kalıntılarında ulaşmışlardır.

5. Batı medeniyetleri neden tekerleğin bulunması ve geliştirilmesi konusunda geride kalmıştır?

Batı medeniyetlerinde genellikle küçükbaş hayvancılık yapıldığı için geride kalmıştır.

6. Günümüzde tekerlek hangi amaçlarla kullanılmaktadır?

Günümüzde tekerleğin kullanıldığı araçlar sayesinde uluslararası ürün taşınmakta ve insanlar arası yer değişiklikleri olmaktadır.

 Aşağıdaki cümlelerde yazım yanlışları bulunmayanların dairelerini yeşile, yazım yanlışları bulunanların dairesini kırmızıya boyayalım. Daha sonra yazım yanlışları bulunan cümlelerin doğrusunu aşağıdaki noktalı yerlere yazalım.

 Geçen Pazar Ali'lerle pikniğe gittik.

 Dünya'nın, Güneş etrafında bir tam turu 365 gün 6 saat sürer.

Oğuzhan, Marmara üniversitesini kazanmış.

 Merdivenleri beşer beşer çıkıyordu.

Türkçe ve Matematik derslerini çok severim.

 Okullar, 2 Temmuz cuma günümü kapana-cak.

Köpeğim, Dumanı parka götürelimmi?

 Çantamdaki beslenmeyi kardeşim yemiş.

 Geçen pazar Ali'lerle pikniğe gittik.

 Köpeğim Dumanı parka götürelim mi?

 Oğuzhan, Marmara Üniversitesi'ni kazanmış.

 Okullar 2 Temmuz Cuma günü mü kapana-cak?

 Aşağıda verilen kelimelerde bulunan yazım hatalarını düzeltip kelimeleri baştan yazalım.

orjinal	<u>orijinal</u>
maydonoz	<u>maydanoz</u>
hiç bir	<u>hiçbir</u>
antreman	<u>antrenman</u>
labaratuvar	<u>laboratuvar</u>
asvalt	<u>asfalt</u>
bir az	<u>biraz</u>
süpriz	<u>sürpriz</u>
çenber	<u>çember</u>

herkez	<u>herkes</u>
her şey	<u>herşey</u>
hoşgeldin	<u>hoş geldin</u>
laylon	<u>nylon</u>
yanlız	<u>yalnız</u>
eşki	<u>ekşi</u>
film	<u>film</u>
stajer	<u>stajyer</u>
fiat	<u>fiyat</u>

dersane	<u>dershane</u>
kiprik	<u>kirpik</u>
şarz	<u>şarj</u>
sipor	<u>spor</u>
penbe	<u>pembe</u>
kara yolu	<u>karayolu</u>
elektirik	<u>elektrik</u>
pilan	<u>plan</u>
makina	<u>makine</u>

 Aşağıda karışık olarak verilen atasözlerini boşluğa yazalım.

olur

damlaya

göl

damlaya

Damlaya damlaya göl olur.

baka

kararır

üzüm

baka

üzüme

Üzüm üzüme baka baka kararır.

çıkartır

deliğinden

dil

tatlı

yılanı

Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır.

güneş

girer

eve

doktor

girmeyen

Güneş girmeyen eve doktor girer.

 Aşağıdaki atasözlerinin ilgili oldukları alanları altlarına yazalım.

dayanışma

eğitim

tasarruf

doğruluk

 Bir elin nesi var, iki elin sesi var

Dayanışma

 Yalancının mumu yatsıya kadar yanar.

Doğruluk

 Doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar.

Doğruluk

 Sakla samanı gelir zamanı.

Tasarruf

 Kalem kılıçtan üstündür.

Eğitim

 Birlikten kuvvet doğar.

Dayanışma

 Ayağını yorganına göre uzat.

Tasarruf

 Ağaç yaşken eğilir.

Eğitim

 Aşağıdaki cümlelerde geçen eylemlerin altını çizelim, eylemin zamanını örnekteki gibi altına yazalım.

Okula giderken minik bir kedi gördük.

Geçmiş

Bahçede top oynuyorlar Aliler.

Şimdiki

Hafta sonu şehir dışına çıkacakmış.

Gelecek

Kütüphanede ders çalışmışlar.

Gesmiş

Gelirken kaçırmışlar otobüsü kıl payı.

Gesmiş

Seneye çok güçlü bir takım kuracağız.

Gelecek

Bahçede dedesiyle elma topluyormuş.

Şimdiki

Ödevimi yapmadan okula gelmeyeceğim.

Gelecek

Bizimle geziye gelmek istemedi.

Geçmiş

Köpeğimle bahçede çok eğlendik.

Geçmiş

 Aşağıda verilen eylemlerde belirtilen zaman ve kişiye göre örnekteki gibi cümleler kuralım.

Zaman

Kişi

Eylem

geçmiş

onlar

yap

Çok güzel bir kardan adam yapmışlar.

gelecek

ben

git

Yarın sinemaya gideceğim.

şimdiki

sen

çalış

Çok düzenli çalışıyorsun.

geçmiş

biz

koş

Otobüse yetişmek için koştuk.

gelecek

o

uç

Yaralı kuş iyileşince uçacak.

şimdiki

siz

oyna

Çok eğlenceli bir oyun oynuyorsunuz.

 Aşağıdaki cümlelerden kurallı olanların yıldızını yeşile, devrik olanların yıldızını kırmızıya boyayalım.

Çok güzel olacak çizdiğimiz resimler.

Ali, Emre kadar hızlı koşamaz.

Ödevlerimizi hafta sonu yaptık.

Gittim, işten sonra bahçeye.

Aynı şeyleri yapmaktan çok sıkıldım.

Atladı kucağıma beni görünce kedim.

Ayağım incindiği için koşamadım maça.

Gidemez, bana söylemeden.

Kardeşim yırttı resimlerinin hepsini.

Sakla samanı, gelir zamanı.

 Aşağıda verilen kelimelerle anlamlı ve kurallı cümleler oluşturalım.

- bahçede
- arkadaşlarıyla
- top
- oynadılar

Arkadaşlarıyla bahçede top oynadılar.

- kısa
- sabah
- yazdım
- dün
- hikaye
- bir

Dün sabah kısa bir hikaye yazdım.

- tir
- soğuktan
- tir
- akşam
- titriyordu

Akşam soğuktan tir tir titriyordu.

- dalgın
- yürüyordu
- halde
- yolda
- dün

Dün dalgın halde yolda yürüyordu.

- ailece
- yazın
- köye
- Aliler
- gidecekmiş

Aliler yazın ailece köye gidecekmiş.

 Kutularda yazan duygusal ifadelerin numarasını ilgili cümlelere yazalım.

sevinç 1

beğenme 2

sitem 3

pismanlık 4

istek 5

üzüntü 6

özlüm 7

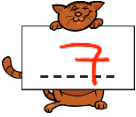
endişe 8

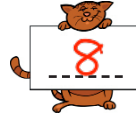
Onu, bu halde görünce yıkıldım.

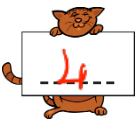
Resmin çok güzel olmuş.

Köyümüz burnumuzda tütüyor.

Ödevimizi yetiştiremezsek yandık.

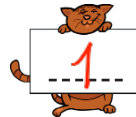
Ali'yi dinleseydim, bu hatayı yapmazdım.

Bunu bir daha yapmayacağını söylemiştin.

Gelirken dondurma almayı unutma.

Sınavdan yüksek alınca havalara uçtu.

 Aşağıda verilen görsellerle altında verilen ifadeye uygun iker (duygusal - abartılı) cümleler kuralım.

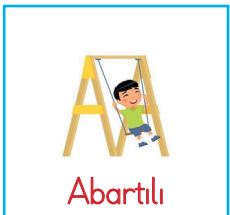
Annem bir dünya çamaşır yıkadı.

Çamaşır yıkamaktan kolum koptu.

Ödevimi yapmadığım için utandım.

Öğretmenim kızınca çok üzüldüm.

Salıncak yükseldikçe bir kuşun kanadında gibi hissediyordum.

Salıncakta sallanırken gökyüzüne kadar yükseldim.

Matematik sınavı için çok endişeleniyorum.

Ödevimi yetiştirememekten korkuyorum.

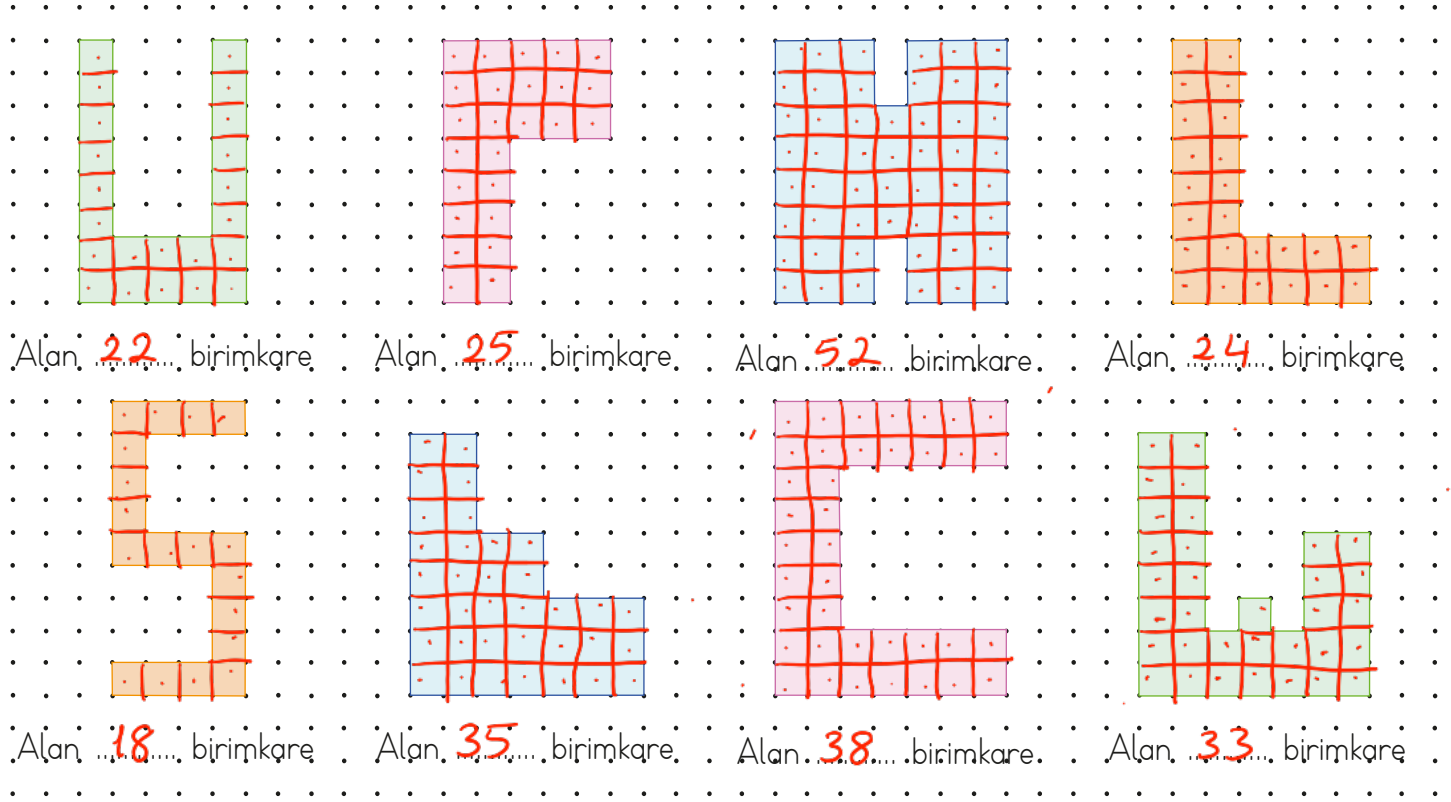
➡ Aşağıdaki düzlemsel şekillerin çevre uzunluklarına eş kare ve dikdörtgen çizelim.

Düzlemsel Şekil	Şeklin Çevre Uzunluğu	Kare	Dikdörtgen
	$7+3+3+3+3+7+3+3=32$ $32 \dots\dots \text{birim}$	$32 \div 4 = 8 \text{ birim}$ 	
	$7+3+3+3+3+7+3+3=32$ $32 \dots\dots \text{birim}$		
	$8+7+3+4+5+3=30$ $30 \dots\dots \text{birim}$	$30 \div 4 = 7.5$ $\text{Kare oluşturulamaz}$	

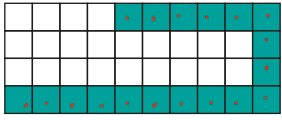
➡ Aşağıdaki düzlemsel şekil modellerin çevre uzunlukları birbirine eşittir. Buna göre şekillerde istenen kenar uzunluklarını bulalım.

Düzlemsel Şekiller	İstenen Kenar Uzunluğu
	MN kenarının uzunluğu 8 cm
	PR kenarının uzunluğu 7 cm
	BC kenarının uzunluğu 24 cm

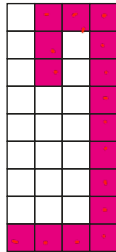
➡ Verilen şekillerin kapladığı alanları hesaplayalım.

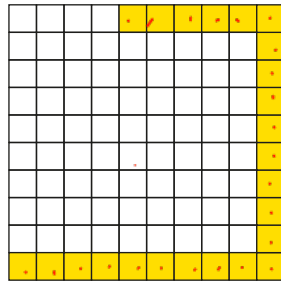
➡ Aşağıdaki verilen şekillerin alanlarını birimkare cinsinden yazalım.

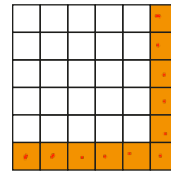
A: 18 birimkare

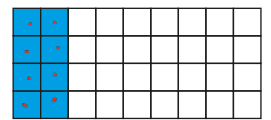
A: 16 birimkare

A: 24 birimkare

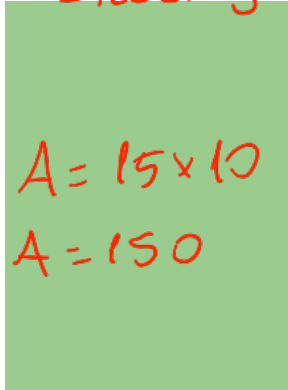

A: 11 birimkare

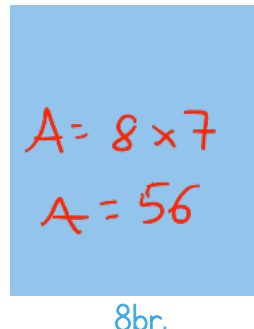

A: 8 birimkare

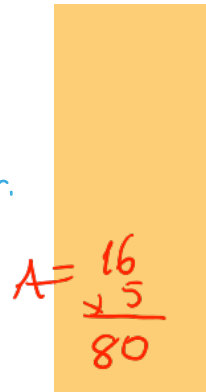
Dikdörtgenin alanı = Uzun kenar X kısa kenar

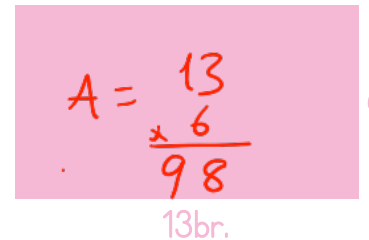
A: 150 br

A: 56 br

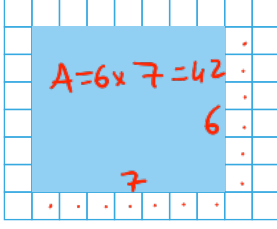

A: 80 br

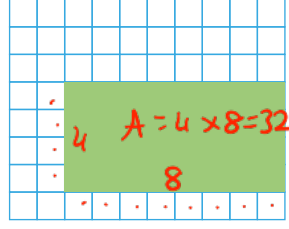

A: 78 br

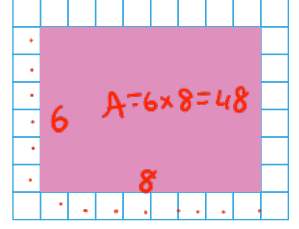
➡ Aşağıdaki cisimlerin alanlarını birimkare cinsinden yazalım.

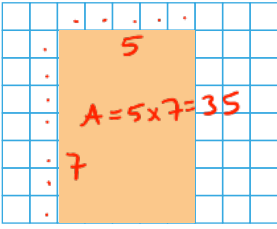
A: 42 birim kare

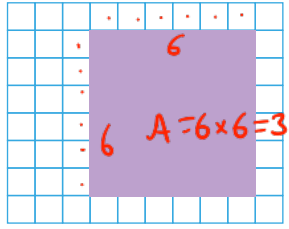
A: 32 birim kare

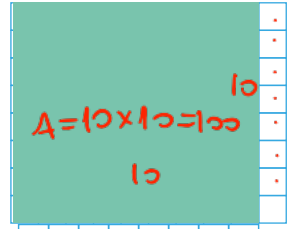
A: 48 birim kare

A: 35 birim kare

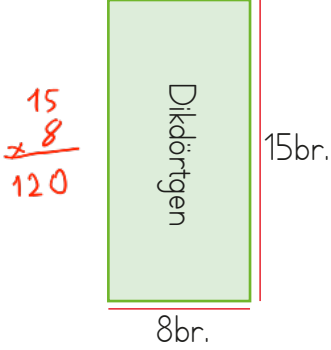

A: 36 birim kare

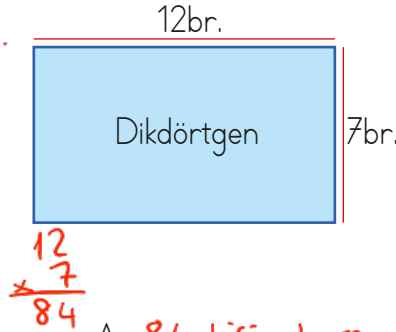

A: 100 birim kare

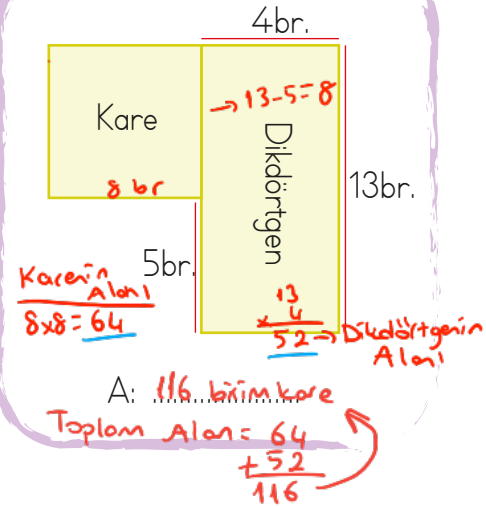
➡ Aşağıdaki şekillerin alanlarını bulup yazalım.

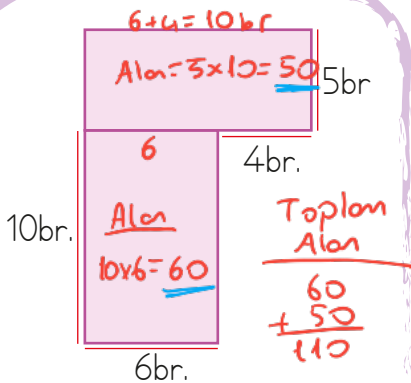
A: 120 birim kare

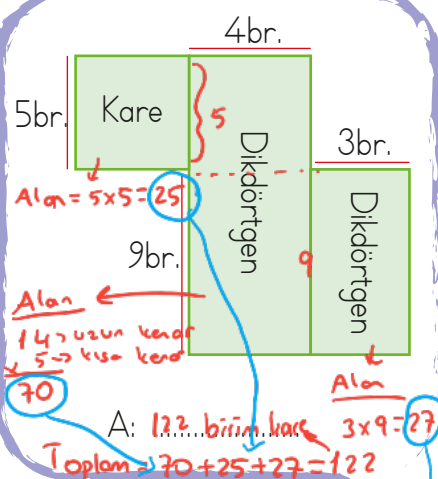
A: 84 birim kare

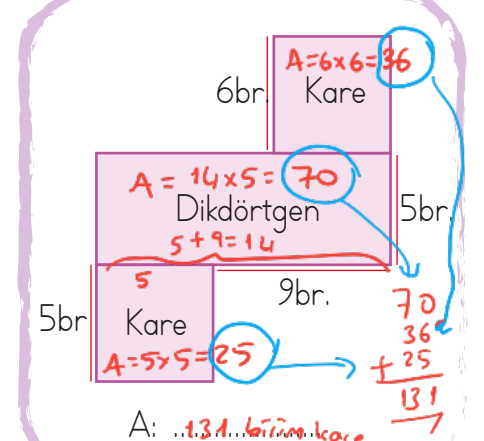
A: 104 birim kare

A: 90 birim kare

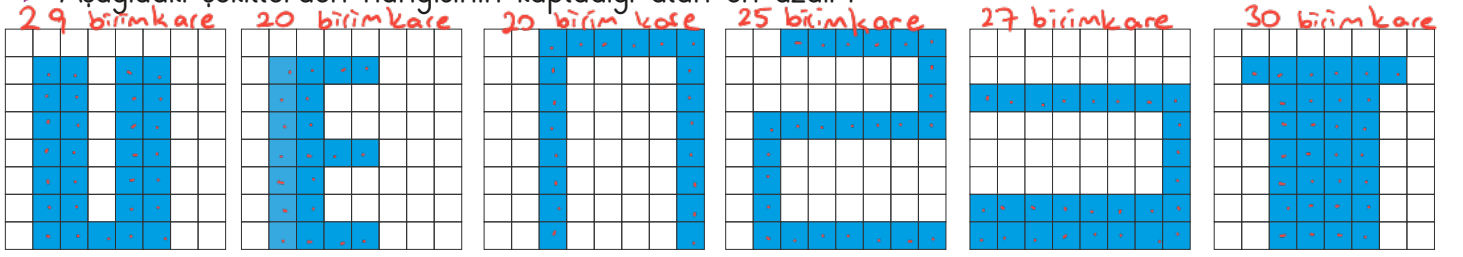
A: 97 birim kare

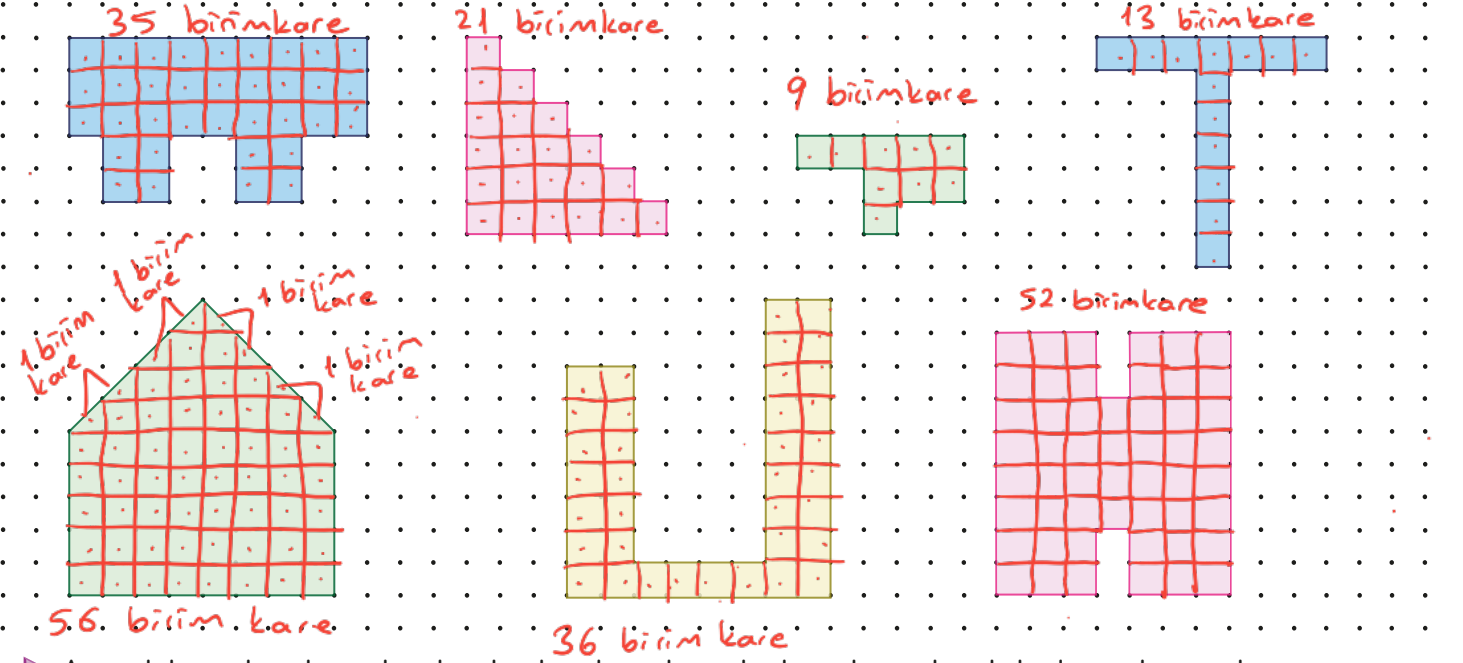
A: 91 birim kare

Bu iki şeklin kapladığı alan en azdır.

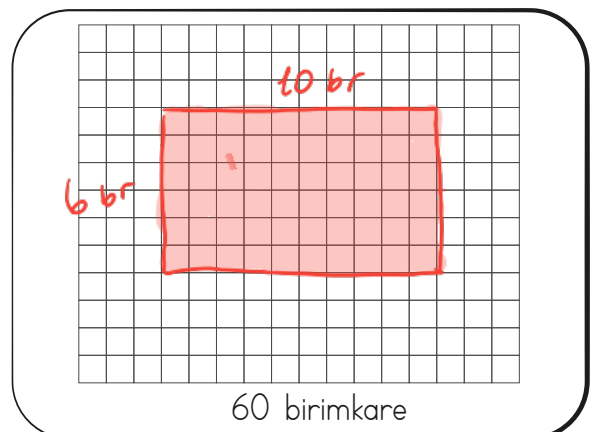
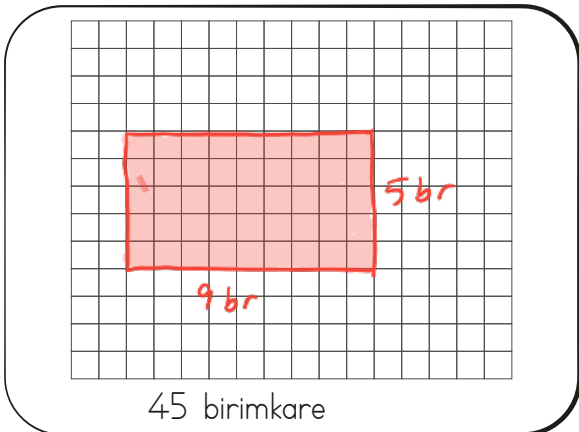
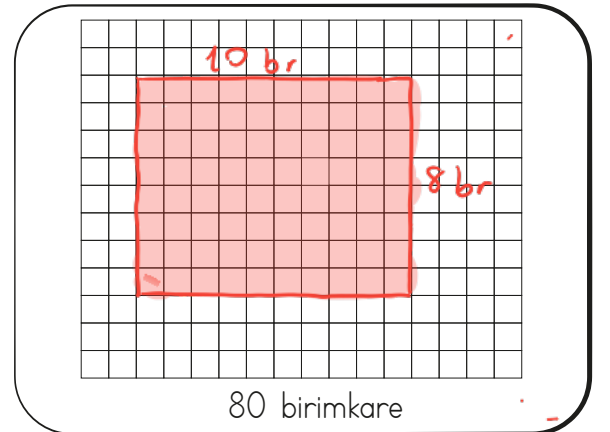
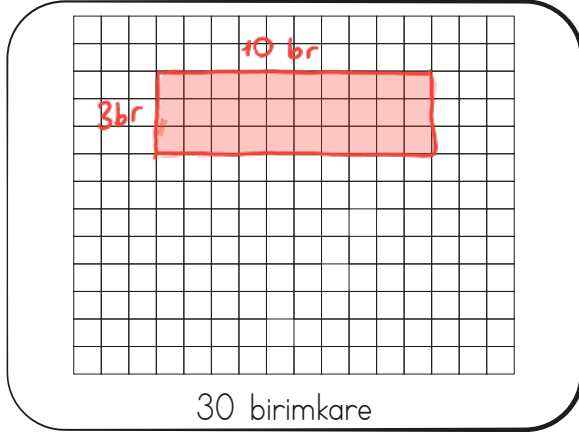
→ Aşağıdaki şekillerden hangisinin kapladığı alan en azdır?

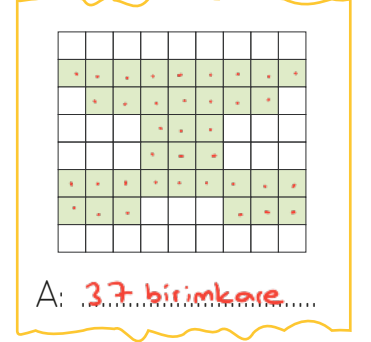
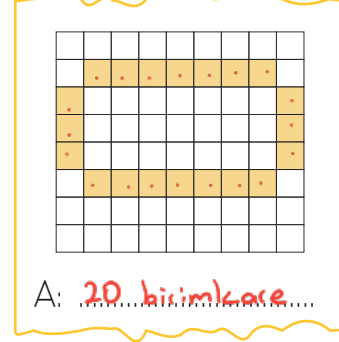
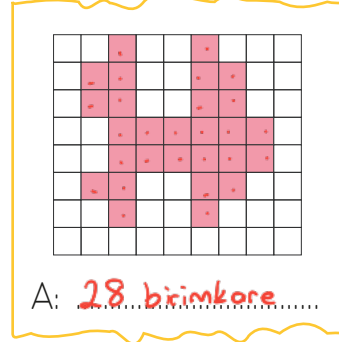
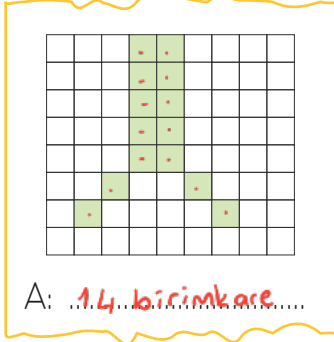
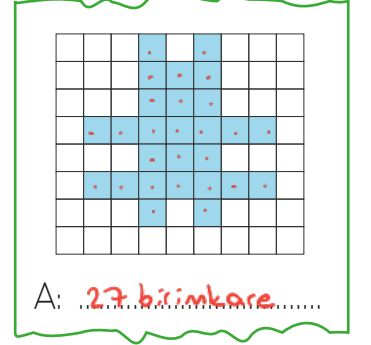
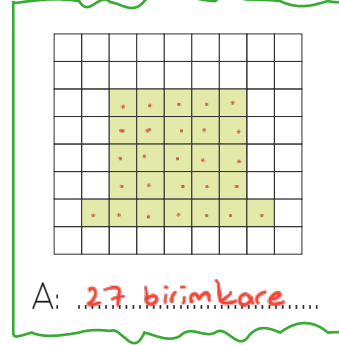
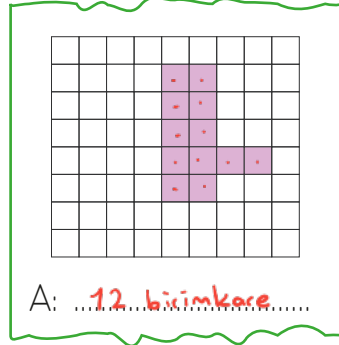
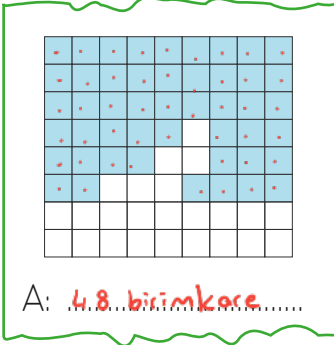
→ Aşağıdaki şekillerden hangisinin kapladığı alanları birimkare cinsinden yazalım.

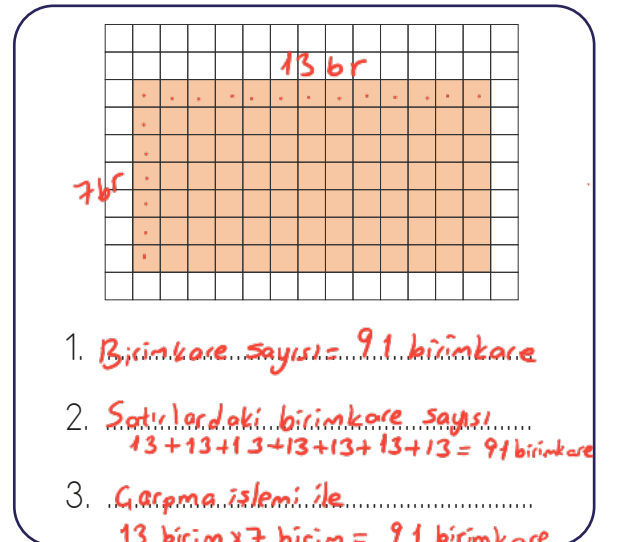
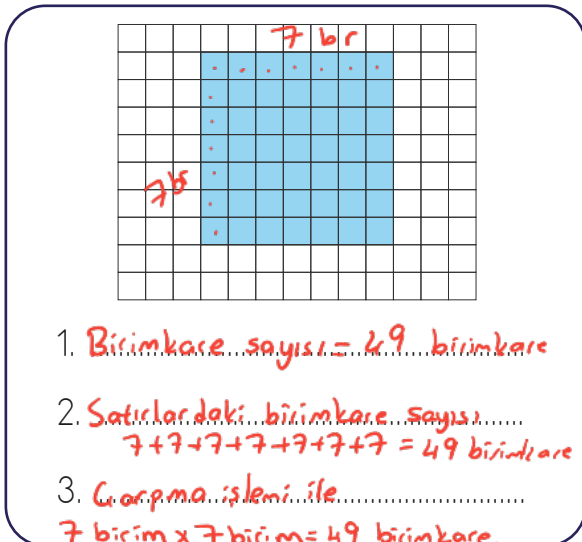
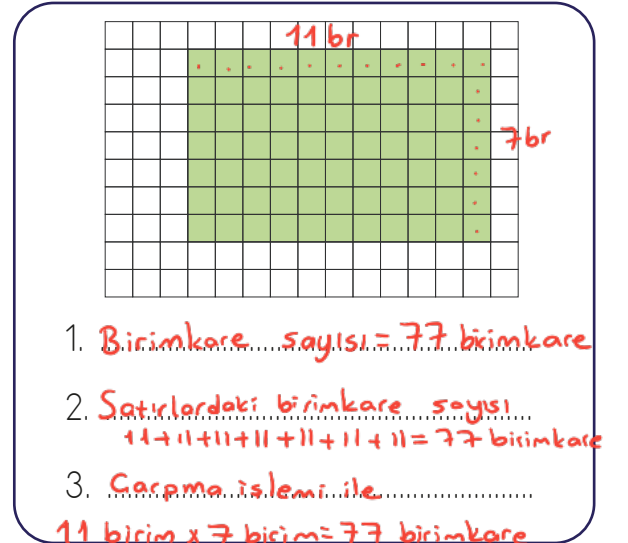
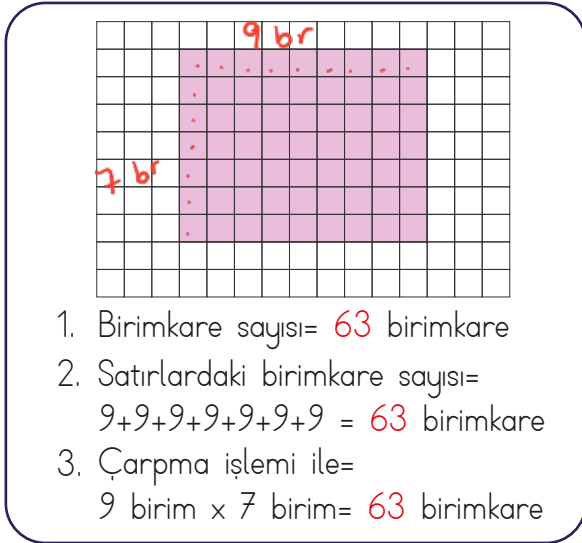
→ Aşağıdaki eş kareleri altında elritilen birimkare kadar alanı olacak kadarını boyayalım.

➡ Aşağıdaki boyalı şekillerin alanlarını birim kareleri kullanarak hesaplayalım.

➡ Aşağıdaki kare ve dikdörtgenlerin alanlarını örnekteki gibi bulalım.

 Aşağıda verilen cümleleri uygun kelimelerle tamamlayalım.

23 Nisan 1920 cumhurbaşkanı 19 Mayıs 1919 yasama
bayram Samsun Ankara bağımsızlığımıza

» TBMM 23 Nisan 1920'de Ankara'da açıldı.

» Atatürk, çocuklara meclisin açıldığı günü bayram olarak ilan etmiştir.

» Mustafa Kemal Atatürk Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk cumhurbaşkanıdır.

» Mustafa Kemal Atatürk milli mücadeleyi Samsun ilinden başlatmıştır.

» 19 Mayıs 1919 tarihinde Mustafa Kemal Atatürk Samsun'a ayak basmıştır.

» Yasama yetkisi TBMM'ye aittir.

» TBMM Ankara'da açılmıştır.

» Kurtuluş Savaşı zaferle sonuçlanınca bağımsızlığımıza kavuşmuş olduk.

 Aşağıdaki ifadelerden doğru olana (D), yanlış olana (Y) yazalım.

☒ TBMM Ankara'da 23 Nisan 1920'de ~~İstanbul'da~~ açılmıştır.

☒ Milli mücadelenin zaferle sonuçlanmasıyla özgür bir devlet haline geldik.

☒ En az ilkokul mezunu ve 18 yaşını doldurmuş her Türk vatandaşı milletvekili seçilebilir.

☒ Milletvekilleri, halk seçer cumhurbaşkanı tarafından atanır.

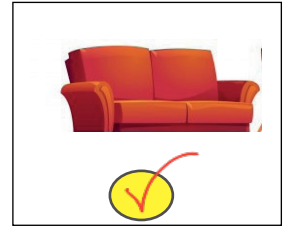
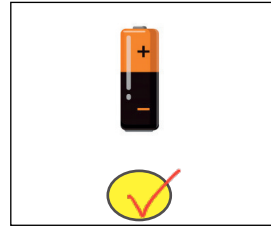
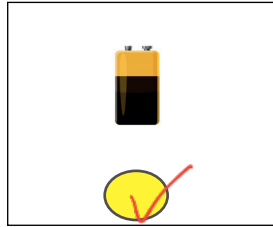
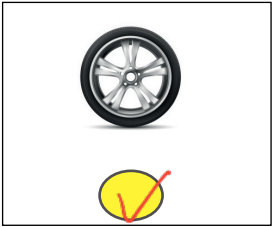
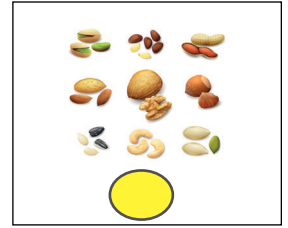
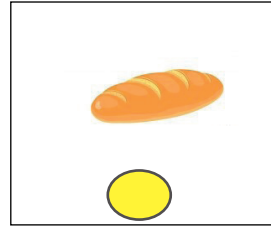
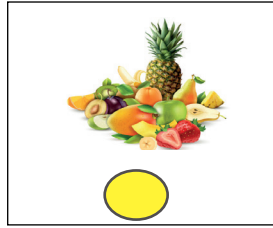
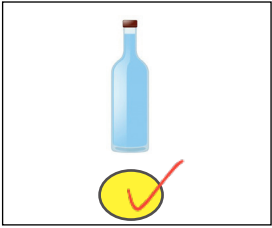
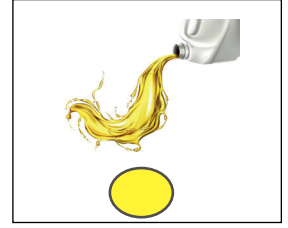
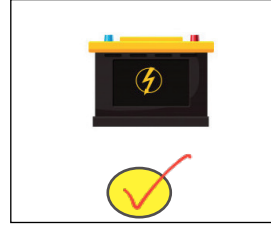
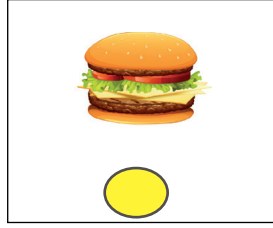
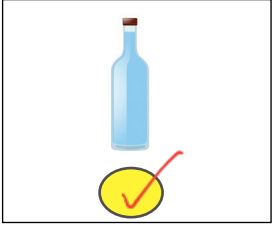
☒ Demokratik ülkelerde fikirler özgürce dile getirilir. getirilemez.

☒ İstiklal Marşımız bağımsızlığımızın sembollerinden bir tanesidir.

☒ TBMM'nin açılması ile birlikte milli egemenlik tam olarak hayata geçirilmiştir. Cumhuriyetin ilanı ile

☒ Cumhuriyet, TBMM açıldıktan sonra ilan edilmiştir.

Aşağıda verilenlerden geri dönüşümü yapılabilecekleri işaretleyelim.

Aşağıda ifadeler doğru ise dairesine (D), yanlış ise (Y) yazalım.

(Y) Tüm atıklar geri dönüştürülebilecek niteliğe

(D) Geri dönüşüm enerji tasarrufu sağlar.

(D) Lastikler, kağıtlar, bitkisel yağlar, plastik atıklar, camlar, aküler, piller, bataryalar geri dönüştürülebilecek atıklardan bazılarıdır.

(D) Atıklar çeşitlerine göre farklı geri dönüşüm kutularına atılmaktadır.

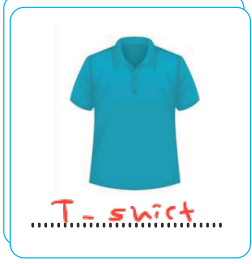
(D) Geri dönüşümün ülke ekonomilerine katkısı büyüktür.

(Y) Geri dönüşüm çok masraflı bir olaydır.

(D) Geri dönüşümle doğal kaynakların kullanımında belirgin bir düşüş gözlenir.

 Kıyafetlerin adlarını yazalım.

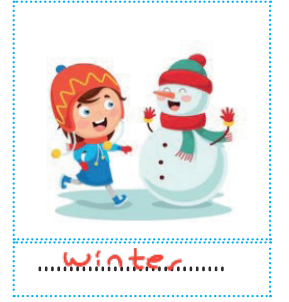
 Aşağıdaki boşluklara mevsim adlarını yazalım.

summer

fall

winter

spring

 Hava olaylarının adlarını yazalım.

cloudy

windy

snowy

sunny

cold

foggy

warm

rainy

